

Центр студій спадщини Патріярха Йосифа Сліпого

Обіжник 1 (53) Зима 2026

З Різдвом Христовим і Новим 2026 роком!

У цей складний час, коли в Україні війна, ми не повинні забувати, що головне у святі Різдва - зігрівати серця людей, вказувати шлях любові, довіри, взаємоповаги і правди. І коли сьогодні наші родини зберуться коло святкових столів, пам'ятаймо, що у цю хвилину чийсь батьки, чоловіки, сини тримають над нами небо, несуть нам мир і спокій. Хай молитви, які лунатимуть сьогодні до Бога, будуть почуті та захистять наших військових. Віримо, що народження Христа, принесе радість у кожну сім'ю, у кожну домівку, у кожний куточок нашої землі, бо в ньому – велич Бога. І наша рідна Україна здолає ворога та настане такий бажаний для всіх людей мир!

**Христос Рождается!
Славимо Його!**

**Дирекція та члени Релігійного
Товариства українців католиків
«Свята Софія» США**

В Ягеллонському університеті відбулася Міжнародна наукова конференція «Патріарх Йосиф Сліпий: жива спадщина Ісповідника Віри»

17 жовтня в Ягеллонському університеті (Польща) відбулася Міжнародна наукова конференція «Патріарх Йосиф Сліпий: жива спадщина Ісповідника Віри» за участі науковців з України, Польщі, Німеччини та США. Подію zorganizували Фундація св. Володимира Хрестителя Київської Руси у Кракові та Релігійне Товариство українців католиків «Свята Софія» США (ТССА).

Програму відкрив віце-голова Фундації Петро Ничик. Вітання з нагоди конференції надіслав Отець і Глава Української Греко-Католицької Церкви Блаженніший Святослав Шевчук. Він зокрема зазначив: «Сьогоднішня конференція є голосом пам'яті про велетнів нашої Церкви, які своїм життєвим подвигом надихають нас у нинішній боротьбі. Через 80 років після ув'язнення патріарха Йосифа ми знову чуємо ту саму російську мову й ті самі гасла про тотальне знищення – тепер уже безпосередньо спрямовані проти нас. (...) Зичу вам, дорогі учасники, щоб після цієї конференції ви стали апостолами правди, які понесуть у свої громади свідчення нашої боротьби. І нехай відповіддю на виклики «руського міра» та його гасло «можемо повторити» стане наше рішуче: «Ніколи більше!».

У відеозверненні до організаторів й учасників конференції Емініція Микола Кардинал Бичок,

єпарх Мельбурнський, підкреслив: «Участь науковців з України, Німеччини, Польщі та США підкреслює світовий вимір особи і діяльності Кардинала Катакомбної Церкви. (...) В добу, коли під загрозою вкотре опинився безцінний дар свободи, яким Господь поблагословив людський рід, постаті штибу Йосифа Кардинала Сліпого є для нас світлим прикладом до наслідування. Віримо, що присутні на події зможуть глибше збагнути вічні, незмінні аксіоми, за якими живуть Велети Духа».

Від імени ректора Ягеллонського університету присутніх привітала декан філософічного факультету д-р габ. Ельжбета Пшибил-Садовська. З рамени дипломатичної служби України до присутніх звернувся Генеральний консул України в Кракові, Декан Краківського іноземного консульського корпусу Вячеслав Войнаровський. Відтак Владика Аркадій Трохановський, єпарх Олштинсько-Гданський, вручив засновникові й голові Фундації проф. Володимиру Мокрому статуетку св. Володимира Великого від Капітули Санктуарії св. Володимира Великого. У своєму слові «Жива спадщина мучеників» проф. Мокрий зокрема зазначив: «Україну в її вірі в перемогу братньої любові, яку зацепив Христос, укріплювали незламні святі мученики Русі-України, яким за оборону християнства довелося протягом тисячоліття платити найвищу жертву – власне життя. Честь їх іменам віддав разом з усім християнським світом святий Іван Павло II, коли у своєму апостольському Слові в Києві й у Львові у червні 2001 року називав їх постаті, починаючи від перших мучеників Київської держави святих Братів Бориса і Гліба початку XI століття, а закінчуючи на 28 мучениках XX століття, яких проголошено блаженними у Львові під час Божественної Греко-католицької Літургії 27 червня 2001 року. (...) Маємо надію, що у слід за беатифікацією 28 учнів Христа святим Іваном Павлом II, український народ та Церква дочекаються беатифікації Патріяха Йосифа Сліпого».

Першу частину конференції модерував Проректор зі стратегічної співпраці Українського католицького університету у Львові проф. Олег Турій. У доповіді на тему «Патріярх Йосиф Сліпий-наслідник лінії служіння митрополита Андрея Шептицького» доцент Михайло Перун, голова Фундації «Андрей» у Львові, зосередився на трьох розділах: наслідник, продовжувач унійної діяльності та етнарх. Митрополит Андрей своїм наступником обирає довголітнього свого співробітника – ректора духовної семінарії та академії о.д-р Йосифа Сліпого, якого висвячує на єпископа, з пізнішою номінацією – коадютор. Вони обоє - вихованці німецької богословської науки, а відданість єкуменічним

поглядам, як стверджує Ярослав Пелікан, у своїй розвідці про Патріярха Йосифа Сліпого, він успадкував від Митрополита Андрея.

Діяльність митрополита Андрея Шептицького (1901-1944) у період української бездержавності ставила цілу серію викликів, які, у нормальних умовах, не є притаманні для Церкви, але вже у перших пастирських посланнях, ще як єпископ, він стверджує «я не лікар, не хлібороб ані політик, я отець! А вітцєви нічо не є чуже, що синів, дітей єго обходить». У цьому ключі, він творить цілу систему праці, що лягла в основу становлення нашої Державності. Патріярх Йосиф Сліпий, після повернення з сибірських неволі, фактично, продовжує цю діяльність «етнарха», працюючи не тільки над ідеєю Патріярхату, але також над ідеєю незалежної України.

У доповіді на тему «У пошуках гармонії між Сходом і Заходом. Історично-богословська спадщина Йосифа Сліпого» о. д-р Андрій Михалейко представив осмислення складної і багатогранної богословської спадщини Патріярха Йосифа Сліпого, яка формувалася на перетині двох християнських світів — східного та західного. Його діяльність охоплює період глибоких політичних, церковних та інтелектуальних трансформацій ХХ століття. Особливу увагу Сліпий приділяв формуванню богословської ідентичності Української Греко-Католицької Церкви, яка, на його думку, покликана бути мостом між Римом і Константинополем.

Доповідач також торкнувся впливу політичних обставин — радянського переслідування, ув'язнення та еміграції — на зміст його богослов'я. Римський період діяльності Сліпого знаменував собою остаточне утвердження його ідеалу «вселенського» українського християнства, в якому єкуменізм, богословська глибина та вірність традиції утворюють гармонійну цілісність.

Доповідь «Кароль Войтила та Йосиф Сліпий у процесі польсько-українського примирення» виголосив професор Вармінсько-Мазурського університету в Ольштині д-р габ. Марек Мельник. Доповідач підкреслив, що у нелегкі етапи зближення між польським й українським народами мудрість духовних лідерів була одним із визначальних факторів позитивної динаміки. Проф. Мельник висловив сподівання, що сьогочасні політичні напруження між двома країнами, є явищем тимчасовим. Він вклав тему у ширший історичний та богословський контекст, наголосивши на тому, що справжнє примирення — це наш внутрішній зв'язок з Богом, це вірність Божому слову, це єдність у кожному її прояві.

У другій частині конференції що її модерував проф. Марек Мельник, проф. Олег Турій виголосив доповідь на тему «Блаженніший Йосиф Сліпий та ідея Українського Католицького Університету». Упродовж віків Українська Греко-Католицька Церква була тісно пов'язана зі своїм народом, намагаючись реагувати не лише на його духовні запити, але й на культурні та соціальні виклики й потреби. Особливу увагу вона приділяла освітній сфері, а Греко-католицька богословська академія у Львові стала не просто ще одним духовно-освітнім закладом, а важливим осередком українського національно-культурного розвитку.

Попри ліквідацію академії радянською владою у 1945 р. її традиція не зникла. Ідея, закладена митрополитом Андреєм Шептицьким, продовжувала жити серед його духовних і наукових спадкоємців. Після звільнення із заслання в 1963 р. її колишній ректор і наступник на митрополичому престолі Йосиф Сліпий віродив академію у формі Українського Католицького Університету імені св. Климента Папи в Римі. Після розпаду Радянського Союзу ідея власного католицького вищого навчального закладу знову отримала втілення у Львові — спершу у вигляді віродженої Львівської богословської академії (1994), яка згодом переросла в Український Католицький Університет (2002).

Про проєкт з усної історії Інституту Історії Церкви «Образ сили духу: Жива історія підпілля УГКЦ», розпочатий у Львові у 1992 році засновником д-ром Борисом Гудзяком, теперішнім митрополитом Філадельфійським, розповіла д-р Світлана Гуркіна. За її словами, він зібрав понад дві тисячі інтерв'ю, що охопили різні життєві історії трьох поколінь греко-

католиків від початку буремного XX століття і фактично до його завершення.

У багатьох життєвих історіях зустрічаються різнопланові згадки і розповіді про Блаженнішого Йосифа Сліпого в різні періоди його життя. Аналізуючи цю інформацію можемо говорити про те, яким його запам'ятали як особистість і які риси його характеру найчастіше виокремлювали. Також найбільше оповідачі згадували Блаженнішого Йосифа Сліпого у ключових для його життя образах ректора, науковця, митрополита, спів'язня, Верховного Архієпископа і Патріярха.

У прикінцевій доповіді конференції на тему «Патріярх Йосиф Сліпий у виданнях Релігійного Товариства українців католиків «Свята Софія» США» (ТССА) його очільниця д-р Ірина Іванкович проаналізувала найважливіші праці про Кардинала Катакомбної Церкви, що побачили світ після заснування у 2011 р. Центру студій його спадщини при ТССА. Серед них - україномовні переклади наукової біографії «Ісповідник між Сходом і Заходом. Портрет українського кардинала Йосифа Сліпого» авторства американського історика Ярослава Пелікана (2015, 2017) та світового бестселлера австралійського письменника Мориса Лангло Веста «Черевики рибалки» (2019); монументальне багатомовне видання «Заповіту» засновника Товариств «Свята Софія» (2022) і науковий збірник «Патріярх Йосиф Сліпий. Грані й орієнтири» (2025). За її словами, «ці важливі публікації досліджують маловідомі грані особи Кардинала мовчазної церкви і ставлять перед нами понадчасовий образ Ісповідника Віри».

Під час дискусії присутні говорили про актуальність поглядів та вчення Патріярха Йосифа Сліпого, спадщина якого заслуговує на цілу низку конференцій та симпозіумів, особливо в іноземному середовищі, для запобігання російській дезінформаційній кампанії та представлення правдивого образу України на світовій арені.

Подію завершено молитвою «Боже великий, єдиний».

*Пресслужба Товариства «Свята Софія» США
Світлини Фундації св. Володимира Хрестителя*

Патріярх Йосиф Сліпий у виданнях Релігійного Товариства українців католиків «Свята Софія» США

*Доповідь Голови Товариства «Свята Софія» США
д-р Ірини Іванкович на конференції
«Патріярх Йосиф Сліпий: жива спадщина Ісповідника Віри»
(17 жовтня, Ягеллонський університет)*

Упродовж півстолітньої діяльності, Релігійне Товариство українців католиків «Свята Софія» США - одне з улюблених дітей Ісповідника Віри Патріярха Йосифа Сліпого - було й залишається в авангарді наукових досліджень про очільника Катакомбної Церкви, які результували у низці вагомих книжкових видань українською й англійською мовами.

Для прикладу, мартирологічний нарис «Невидимі стигмати» авторства Мілени Рудницької чи англomовна наукова біографія відомого американського історика Ярослава Пелікана *Confessor between East and West. A Portrait of Ukrainian Cardinal Josyf Slipyj*. **Spiritus Movens** цих та інших книжкових публікацій були мої великі попередники Голови американського Товариства бл. п. д-р Романа Навроцька і академік Леонід Рудницький.

Зі заснуванням у 2011 році при Товаристві Центру студій спадщини Патріярха Йосифа Сліпого, книжковий арсенал поповнився важливими публікаціями, що досліджують маловідомі грані особи Кардинала мовчазної церкви. Зазначу, що усі ці видавничі проєкти ми реалізували спільно з львівським видавництвом АРТОС в особі д-ра Михайла Перуна.

Згадаймо тут книгу «Шлях у безсмертя. Матеріали про смерть і похорон Блаженнішого Йосифа Сліпого» у 30-ті роковини відходу у вічність; україномовний переклад згаданої біографії «Ісповідник між Сходом і Заходом. Портрет українського кардинала Йосифа Сліпого»; двотомне видання «Патріярх Йосиф Сліпий і красне письменство», яке здобуло нагороду «Найкраща книга Форуму видавців 2016 р.» у Львові; світовий бестселлер австралійського письменника Мориса Лангло Веста «Черевики рибалки»; монументальне багатомовне видання «Заповіту» засновника Товариств «Свята Софія»; і науковий збірник «Патріярх Йосиф Сліпий. Грані й орієнтири».

З огляду на часове обмеження зупинимось лише на чотирьох зі згаданих позицій, які, на нашу думку, заслуговують на детальніше висвітлення.

Досі найсоліднішу англomовну наукову біографію Патріярха Йосифа Сліпого «Ісповідник між Сходом і Заходом» опрацював американський історик словацького походження Ярослав Пелікан. Оригінал побачив світ 1990 року, і лише 35 років потому, 2015 року, український читач мав змогу прочитати це дослідження в перекладі рідною мовою. Видання присвячено 70-тій річниці арешту та ув'язнення Ісповідника Віри. Праця Я. Пелікана – це високонаукове дослідження, яке вимагає не лише багатогранного знання історії Української Греко-Католицької Церкви, але й богослов'я, світової історії, історії Вселенської Церкви, політології, а подекуди навіть і психології.

Книга подає життєвий шлях очільника УГКЦ в контексті історії найбільшої церкви східного обряду. У першій частині під назвою «Спадщина Патріярха Йосифа» Пелікан з'ясовує місце Української Греко-Католицької Церкви як Церкви між Сходом і Заходом, яка стала спадкоємицею спірної спадщини свв. Кирила і Методія. Автор аналізує питання помісности та вселенськості в історії слов'ян, розглядає моделі поєднання між Сходом і Заходом, а також висвітлює далекоглядні плани Митрополита Андрея Шептицького. У другій частині – «Покликання Патріярха Йосифа» - Пелікан змальовує багатогранний образ Ісповідника Віри: томіста, реформатора богословських студій, незвичайного в'язня, митрополита на вигнанні, кардинала і патріярха.

Вступне слово авторства тогочасного Голови Релігійного Товариства українців католиків «Свята Софія» США (ТСС А) академіка Леоніда Рудницького накреслює передісторію цієї праці. Це рівночасно і захоплюча розповідь про довголітню приязнь між Л. Рудницьким та Я. Пеліканом, у висліді якої й зродилася ідея написання праці про Патріярха Йосифа. Книгу доповнено численними унікальними світлинами з архівів Центру студій спадщини Патріярха Йосифа Сліпого. Блаженніший Любомир Гузар, який особисто знав Ярослава Пелікана, чи не найвлучніше, *kurz und bündig*, так би мовити, схопив сутність цієї монументальної праці у передмові до книги: «Праця Я. Пелікана для нас дуже цінна, бо написано її з олімпійським науковим спокоєм, без зайвих емоцій, без візантійської хвальби. Постать Йосифа Сліпого представлено на тлі загальної інтелектуальної та наукової атмосфери його часів».

«Черевики рибалки» - роман австралійського письменника Мориса Лангло Веста (1916-1999) – побачив світ українською у 2019 році з нагоди трьох річниць: 35-ліття відходу у вічність Патріярха Йосифа Сліпого (1892-1984), 45-ліття Релігійного Товариства українців католиків «Свята Софія» (США) та 50-ліття собору св. Софії в Римі.

Фундаментом для головного героя книги – Кирила Лакоти – послужив життєвий подвиг Ісповідника Віри Патріярха Йосифа Сліпого. Роман було перекладено італійською, еспанською, німецькою, польською та іншими мовами. Понад 55 років український читач чекав на появу книги, яка *de facto* прямо та посередньо торкається української історії, культури, духовності та менталітету.

Попри те, що перша частина «Ватиканської трилогії» викликала у багатьох літературних критиків враження «плиткого сюжету», книжка здобула всесвітню популярність. Після публікації оригіналу у 1963 році, впродовж багатьох тижнів «Черевики рибалки» займали перше місце в рейтингу бестселерів журналу «The New York Times» із загальним тиражем проданих книг понад 12 мільйонів примірників. 1968 року роман було екранізовано, а роль Кирила Лакоти зіграв Ентоні Квін.

Твір починається звісткою про смерть папи й описом приготування до конклаву, під час якого буде обрано нового понтифіка. У центрі подій – українець Кирило Лакота, католицький священник візантійського обряду в Советському Союзі під час Другої світової війни. Наприкінці війни його було висвячено на єпископа Львівського і незадовго після цього заарештовано та заслано до Сибіру на 17 років. Його головний слідчий, Каменев, перебуваючи під тиском міжнародної спільноти, організував утечу Лакоти з СРСР, і той, прибувши до Ватикану, довідався, що папа іменував його кардиналом. Під час конклаву саме Лакоту обрано новим наступником св. Петра – завдяки сприянню двох впливових кардиналів: Ринальді та Леоне, – переконаних у тому, що настав час вибору папи неіталійського походження.

Як зазначив у післяслові до книги академік Леонід Рудницький, «найкраще окреслення роману Мориса Веста «Черевики рибалки» подав ніхто інший, як сам слуга Божих патріярх Йосифа Сліпий, одним англійським словом – *fiction* (художня література). Було це на лєтовнищі у Мельбурні в лютому 1973 року, коли Йосиф Сліпий прибув на 40-ий

Евхаристійний конгрес. Відповідаючи на питання одного з численних австралійських журналістів, як він дивиться на цей твір, Блаженніший махнув рукою і, сказавши це слово (fiction), додав: «I'm not Pope». Кілька хвилин пізніше, на запитання іншого репортера: «Чи Вас там, у Сибіру, дуже катували?» - Патріярх з легким усміхом відповів: «Читайте роман Мориса Веста, там усе написано».

«Черевики рибалки» – це перша, і можна сміло ствердити, найкраща частина Ватиканської трилогії, що включає також “The Clowns of God” [Клоуни Бога] (1981) і “Lazarus” [Лазар] (1990). У романі, який до деякої міри можна вважати пророчим, домінує реалізм, хоч він написаний у руслі царини, що її німці називають *Heilsgeschichte*, себто історії спасіння людства, і прощитий ідеалістичними темами і мотивами: гідність людини, любов у різних іпостасях, невлонима містерія зла, авторитет Церкви у секулярній добі, спроба гармонійного порозуміння між вірою і наукою, сутність місії Церкв в сучасному світі.

«Моїм Духовним Дітям, Владикам, Священикам, Монахам і Монахиням і всім Вірним Української Католицької Церкви. Мир у Господі й архієрейське благословення!»

Цими словами Патріярх Йосиф Сліпий розпочинає своє «Завіщення», написане «в молитві і роздумах ... з 1970 року», завершене і підписане «у навечір'я празника Непорочного зачаття Пречистої Діви Марії 1981 року» у Римі. 2022 року, до 130-ї річниці від дня народження Ісповідника Віри його заповіт вийшов у світ в оригіналі та у перекладі на вісім іноземних мов, якими розмовляють українці «в розсіянні супці», а це: англійська, еспанська, італійська, німецька, польська, російська, сербська, французька.

Блаженнішому було 78 років, коли він почав складати свій заповіт: сім років після звільнення з советського ув'язнення Нікітою Хрущовим за сприяння Папи Римського Івана XXIII, президента США Джона Кеннеді та його довіреної особи, американського журналіста Нормана Казенса. Історично, богословсько та літературно значущий, цей високохудожній твір виходить за межі свого безпосереднього призначення та аудиторії, має понадчасову цінність для українського народу та, в дійсності, усіх вірних.

«Завіщення» Йосифа Сліпого - це свого роду сповідь, в якій він несе свою душу до читача як духовний провідник Церкви і національний лідер народу. Блаженніший постає перед нами як етнарх в той час, коли в Україні не вистачало лідерів, а саму державу трактували як колонію, в якій домінувала чужа і ворожа ідеологія. Сліпий тактовно, проте чітко, визнає свою роль для всіх українських вірних. Його остання воля і завіщення налічує десять духовних імперативів своїй пастві та два додаткові палкі прохання. Автор вплітає цитати зі Святого Письма в кожную сердечну думку і надію для свого народу. Тут знаходимо сильний вияв болю і терпіння, велике багатство думок, глибоку інтроспекцію, витончений високий художній стиль вислову, пророчу візію майбутнього й непохитну глибоку віру в Бога.

Задум цього збірника – подати читачеві не стільки науковий, скільки красивий та естетичний твір, який відзначається вишуканим дизайном і високою якістю.

Почерговість мовних версій носить циклічний характер: оригінал українською вказує на початок життєвої мандрівки Йосифа Сліпого, який «народився ... і був вихований в українській християнській хліборобській глибоко віруючій родині»; італійським перекладом неначе завершується туземний шлях Блаженнішого, який відійшов до свого Творця у Вічному Місті 7 вересня 1984 року. Окрім цього, порядок іншомовних версій віддзеркалює переконання *Ex oriente lux*-світло зі Сходу: звідси першими подано переклади на слов'янські мови.

Ідея видання багатомовного збірника сягає 2014 року. Три мовні версії: італійська, англійська й німецька – побачили світ ще у 1984 році, одразу після відходу у вічність Патріярха. Англomовний переклад виконав о. Мирослав Татарин з Канади, а от авторів

італійської й
німецької версії
встановити не
вдалось. 1994 року
побачив світ
польський переклад
авторства о. Романа
Ференца. 2018 року
з'явився
французький
переклад Марії
Денисенко. Вперше
у збірнику
друкуються
іспанський,
сербський і
російський
переклади. Слід
зазначити, що в
окремих мовах

існує більш ніж одна версія перекладу (як наприклад, в англійській, польській чи французькій). Тому, працюючи над збірником, ми обирали найякісніший, на нашу думку, варіант.

Видання поблагословив Блаженніший Святослав Шевчук. Кожній мовній версії передус передмова. Наприкінці збірнику заміщено біографічні таблиці з найважливішими датами з життя Патріарха Йосифа українською й англійською мовами, а також світлини оригіналу машинопису «Заповіту» з корективами автора.

Особливою окрасою збірнику є іконографічні роботи авторства проф. Романа Василика, які віддзеркалюють основі грані особи Патріарха, а це:

1. Йосиф Сліпий – покликаний митрополитом Андреем Шептицьким;
2. викладач, богослов;
3. Ісповідник віри – Сибірське ув'язнення;
4. будівничий собору Святої Софії у Римі;
5. духовний батько;
6. будівничий монашества;
7. будівничий українського Патріархату;
8. екуменіст;
9. молільник

Метою цього збірнику є встановлення пам'ятника великій людині, життя, діяльність та страждання якої роблять його гідним кандидатом на святість.

11-го квітня 1945р. розпочалася репресивна кампанія проти Української Греко-Католицької Церкви. Арештом її очільника Митрополита Йосифа Сліпого та усіх єпископів УГКЦ тоталітарна машина советського режиму позначила масштабний наступ на українство на духовній, інтелектуальній та культурній площинах. До 80-х роковин цієї сумної дати побачила світ монографія «Патріарх Йосиф Сліпий. Грані й орієнтири». Це сукупність статей українською, англійською та польською мовами, метою яких є донести багатогранність ролей Ісповідника Віри як українцям, так й іншомовним читачам. Опрацьовані в 2014-2024 рр. з джерельних та архівних матеріалів Центру студій спадщини Патріарха Йосифа Сліпого, ці дослідження проливають світло на маловідомі виміри життєвих акцій кардинала катакомбної Церкви. Доповнена Хресною Дорогою на базі життєвого шляху Йосифа Сліпого, раритетними світлинами, географією ув'язнення та

трьох подорожей до США 1968, 1973 й 1976 рр., хронологічними таблицями, книга подає мовознавчі, літературознавчі, соціологічні та мемуаристичні зацікавлення Патріярха, його спілкування з численними науковими установами та провідними науковцями тощо. Відбудова українства на поселеннях, боротьба за патріярший устрій Церкви, консолідація вірян навколо ідеї патріярхату, активне нагадування Вселенським Архієреєм про «гори трупів і ріки крові» українців за вірність Апостольській Столиці, відстоювання прав УГКЦ зокрема у Польщі, будівництво академічних осередків, організація наукових сил навколо Українського Католицького та Українського Вільного університетів – ось лише короткий перелік орієнтирів, якими керувався Йосиф Сліпий у своїй пастирській діяльності і які представлено у збірнику. Вступне слово до книги написав Високопреосвященний Ігор Возняк, Митрополит-Архієпископ Львівський.

У передмові до видання Отець і Глава УГКЦ Блаженніший Святослав Шевчук зокрема зазначив: «Викладені поряд з українською статті англійською й польською мовами популяризують діяльність Йосифа Сліпого серед іншомовного читача, що в час гібридної війни є потужним інструментом поширення у світі достовірної інформації про Україну».

У післямові до збірника Його Емінінція Микола Кардинал Бичок наголосив: «Багатогранність особи Йосифа Сліпого вражає, захоплює, надихає. Тому-то (...) вітаємо з вдячністю напрацювання, котрі ставлять перед нами й іншомовними читачами образ душпастиря, науковця, інтелектуала, освітянина, етнарха, провідника, християнина, безкомпромісного борця за права Церкви і народу».

Свого часу Ярослав Пелікан звернув увагу на цікавий аспект: «Незважаючи на те, що літератури про Кардинала Сліпого чимало, включно із мартирологічною біографією авторства [Мілені Рудницької] «Невидимі стигмати», [...] говорити про справжню біографію Йосифа Сліпого у її звичному історіографічному значенні цього слова неможливо. Можливим є лише історичний портрет чи радше низка портретів кількох його головних покликань протягом життєвого шляху, як вони проявилися, а потім знайшли відображення у його активній діяльності останніх років життя».

Збірник «Патріярх Йосиф Сліпий. Грані й орієнтири» додає штрихів до кожного із цих портретів, які не лише не втратили своєї актуальності, а й набирають особливої гостроти у світлі геноцидної війни росії проти України. Глибинне вивчення спадщини та особи Йосифа Сліпого триває і ведуть його люди, життєве кредо яких суголосне з мотто Ісповідника Віри: «Per aspera ad astra!» Крізь терня до зірок!»

Усі ці видання, які впродовж останнього десятиліття вийшли друком завдяки науково-дослідницькій праці Релігійного Товариства українців католиків «Свята Софія» США, є виявом вдячності його членів нашому засновникові Патріярхові Йосифові. Він залишив нащадкам духовний імператив, що особливо актуально звучить в умовах війни в Україні: *«Український Народе, стань уже раз собою! Позбудься своєї вікової недуги сварів і чварів, вислугування чужим, підлезування і пониження, бо на встид і сором не бракує їх ще й нині в наших національних і церковних провідних кругах. Отрясися зі своїх вікових недочет, стань на свої ноги в Україні і на поселеннях! Нехай світ здумиться перед Твою силою, глибокою побожністю, красою і найвищою культурою! Час стати самим собою – і політично, і науково, і в мистецтві, і загалом культурно! (...). Будь одно, монолітом, і не шукай «чужих богів». Своєю українською Церквою, організацією, своєю політичною зрілістю, своєю культурою, наукою, письменством і мистецтвом Ти вже зазначив своє становище!»*

В Шотландії відбулися презентації про Патріярха Йосифа Сліпого

80 років тому заарештовано Ісповідника Віри Патріярха Української Греко-Католицької Церкви Йосифа Кардинала Сліпого (1892-1984). До цих сумних роковин, 18-21 жовтня у Шотландії відбулися презентації про життя та подвиг очільника Катакомбної церкви. На запрошення синкела на території Шотландії Української Католицької єпархії Пресвятої Родини з осідком у Лондоні о. д-ра Андрія Чорненка доповіді виголосила Голова Релігійного Товариства українців католиків «Свята Софія» США (ТССА) д-р Ірина Іванкович.

Зустрічі з очільницею ТССА відбулися в катедральному соборі Успіння Богородиці в Абердині за участі місцевого єпископа Римо-католицької церкви Г'ю Гілберта; у парафії Стрітіння Господнього у Глазго; у клубі українців Великої Британії в Единбурзі та Глазго, де своїми спогадами про Патріярха Йосифа поділився його учень о. Микола Матвійський, протосинкел Української Католицької єпархії Пресвятої Родини з осідком у Лондоні; та в Единбурзькому університеті.

Свої доповіді «Патріярх Йосиф Сліпий: Ісповідник, Патріот, Етнарх» І. Іванкович помістила в історичний контекст світових подій, якими було назначене життя Кардинала мовчазної Церкви, і сучасних геополітичних обставин. Подавши ґрунтовний біографічний аналіз, приділивши особливу увагу випробуванням, якими були назначені життя й діяльність

Патріярха, і успіхам після звільнення з 18-літнього ув'язнення, науковиця з'ясувала головні напрямні служіння Йосифа Сліпого Церкві і народові: наукова діяльність, душпастирство, ісповідництво, патріотизм, консолідація українців «в розсіянні суцях», боротьба за патріархат; створення потужної духовної, культурної, сакральної спадщини для майбутніх поколінь. Вона вписала понадчасовість постаті Йосифа Сліпого у контекст геноцидної війни росії проти його батьківщини, зазначивши, що слова Патріярха про те, що «зло вічно тривати не буде», були і залишаються пророчими і є покріпленням у справедливій боротьбі

зі злом.

За словами одного із учасників презентації, це був «чудовий захід і дуже корисний. Дійсно, ці знання для нас на півдні України були зовсім далекими і незнайомими, трохи сумно запізно долучатися і наздоганяти втрачене (...), а пані Ірина – блискучий лектор!»

Доповідачка підготувала промовисту презентацію, кадри з якої не залишили байдужими слухачів. Під час зустрічей присутні мали можливість ознайомитися з публікаціями про Йосифа Сліпого, що їх ініціювало Товариство «Свята Софія» США.

Пресслужба Товариства «Свята Софія» США

Молитва за Прославу Ісповідника Патріярха Йосифа

Пресвята Тройце, слава і хвала Тобі за ласки уділені Пастирю
Української Католицької Церкви, Служі Божому Йосифу
Сліпому, і за те, що в ньому Ти дала нам світлий зразок
непохитності у вірі і героїської витривалості оборонця Твоєї
переслідуваної Церкви і правдивого свідка розп'ятого Христа
впродовж 18 довгих років сибірської каторги.
Через його заслуги і посередництво дай нам силу йти слідом
за Христом хресною дорогою і допоможи нам одержати
ласку, якої дуже потребуємо і про яку сьогодні прохаємо
(сказати яку), щоб ця випрошена ласка стала спонукою
піднесення на Престоли Твого доброго, сильного, вірного
сина твоєї Церкви. Бо Тобі належить усяка слава, честь і
поклонення, Отцю, і Сину, і Святому Духові, нині, і повсякчас,
і на віки віків. Амінь.

Дизайн та друк:
Ірина Іванкович
Релігійне Товариство українців католиків
«Свята Софія» США
7911 Whitewood Rd., Elkins Park, PA 19027
215-635-1555
st.sophiara@yahoo.com
www.facebook.com/stsophiausa
Instagram: st.sophia_usa